

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 230/2020-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 136/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 136/2014 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov) na účet URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 23. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listiny“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 4 C 136/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej základných práva postupom okresného súdu, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a prizná jej finančné zadosťučinenie v sume 5 500 € a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 18. júla 2014 domáhala ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Prvé pojednávanie bolo nariadené na 26. október 2015. Po ďalšom pojednávaní 12. novembra 2015 bola uznesením z 15. mája 2016 pripustená zmena žaloby. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 3. október 2016. Okresný súd rozhodol prvým rozsudkom 3. júla 2017. Na odvolanie žalovaného krajský súd uznesením z 31. mája 2019 napadnutý rozsudok zrušil a vec 3. júla 2019 vrátil okresnému súdu. Po doručení uznesenia krajského súdu stranám a po doručení vyjadrenia žalobkyne bolo nariadené pojednávanie na 4. február 2020. Na tomto pojednávaní bola vec prejednaná, no pre účely vyjadrenia strán bolo pojednávanie odročené na 20. marec 2020. Toto pojednávanie bolo zrušené pre karanténne opatrenia. Dňa 7. mája 2020 bolo nariadené pojednávanie na 12. jún 2020. Toto pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené z dôvodu doplnenia listinného dôkazu na 26. jún 2020. Na pojednávaní 26. júna 2020 okresný súd rozhodol rozsudkom.

II.

3. Okresný súd k sťažnosti uviedol, že nečinnosť súdu možno konštatovať iba v období od 12. novembra 2015 do 12. mája 2016, a to z dôvodu nadmernej zaťažnosti súdneho oddelenia. K celkovej dĺžke konania okresný súd uviedol, že túto ovplyvnila náročnosť veci, keďže ide o spor o ochranu osobnosti, a to, že vec sa nachádzala na odvolacom súde. Okresný súd zdôraznil, že vec už bola rozhodnutá.

4. Sťažovateľka k vyjadreniu okresného súdu uviedla, že okresný súd priznal nečinnosť pôvodného zákonného sudcu a že neprávoplatné rozhodnutie v jej veci od času podania žaloby na súd v roku 2014 až doteraz nie je ospravedliteľné.

III.

5. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu stavu právnej neistoty

dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

6. Čo sa týka právnej a faktickej zložitosti veci, treba uviesť, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o ochrane osobnosti a náhrade nemajetkovej ujmy. Podobné konania tvoria bežnú súčasť rozhodovania okresných súdov, no nepatria medzi spory, ktoré by sa vyznačovali či už skutkovou alebo právnou jednoduchosťou. Napriek tomu z vyjadrení okresného súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali neprimerané trvanie sporu v dôsledku jeho právnej a skutkovej zložitosti. Čo sa týka správania s'ťažovateľky, okrem zmien žaloby ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo k zbytočným priet'ahom.

7. Na dĺžke konania sa rozhodujúcim spôsobom podpísal postup okresného súdu na začiatku konania, a to, že proti jeho prvému rozsudku bolo podané odvolanie. K nariadeniu prvého pojednávania došlo bez akýchkoľvek identifikovateľných prekážok až po uplynutí viac ako roka po doručení žaloby. Na prvom pojednávaní došlo k zmene žaloby, no o tomto jednoduchom procesnom úkone bolo rozhodnuté až po uplynutí približne pol roka s tým, že ďalšie pojednávanie sa konalo o ďalší polrok. Až tomuto pojednávaniu z 3. októbra 2016 nasledoval relatívne sústredený postup okresného súdu, ktorý viedol k rozsudku z 3. júla 2017. V dôsledku odvolania jednej zo strán uplynuli potom ďalšie dva roky. Spis sa na okresný súd vrátil z krajského súdu 3. júla 2019, pričom druhýkrát bolo okresným súdom rozhodnuté po relatívne sústredenom konaní, ktoré bolo poznamenané len odročením jedného z pojednávaní v dôsledku pandémie.

8. Po zhodnotení kritérií, podľa ktorých sa posudzujú priet'ahy v konaní pred všeobecným súdmi, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

9. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. S'ťažovateľka žiadala finančné zadost'učinenie vo výške 5 500 €, argumentujúc pocitom právnej neistoty. Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania a prihliadajúc na intenzitu zistených nedostatkov v postupe okresného súdu, sú dané dôvody na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. S'ťažovateľkou žiadané finančné zadost'učinenie je však zjavne neprimerané, a to osobitne s ohľadom na to, že bezprostredne v období, ktoré predchádzalo podaniu ústavnej s'ťažnosti, a v priebehu konania o ústavnej s'ťažnosti okresný súd postupoval priebežne. Preto ústavný súd s'ťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie 2 000 eur a vo zvyšnej časti jej nevyhovel.

10. Ústavný súd nevyhovel návrhu s'ťažovateľky a neprikázal okresnému súdu vo veci konať, pretože vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom, proti ktorému bolo podané odvolanie a vo veci bude konať krajský súd.

11. Čo sa týka skutočností tvrdených okresným súdom, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a nezavávajú Slovenskú republiku zodpovednosti za priet'ahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a ústavnej s'ťažnosti nie je pomenovanie príčin priet'ahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľka. Základné právo a Slovenská republika sú alfou a omegou v konaní o ústavnej s'ťažnosti. Všetky ostatné písmená, a je ich dosť, má do funkčného systému zložiť zákonodarná, výkonná a súdna moc.

V.

12. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Výpočtovým základom za úkony v roku 2020 je priemerná mzda za II. polrok 2019, t. j. 1 062 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2020 je 177 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie na základe výzvy), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,62 €) predstavuje 562,86 eur. Advokát sťažovateľky osvedčil, že je platcom dane z pridanej hodnoty, takže celková odmena po 20 % zvýšení predstavuje sumu 675,43 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu